

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

П.Ф. Гураль, І.Д. Софінська

Плани семінарських занять із курсу

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ**

для студентів 5 курсу (спеціалістів)

ЛЬВІВ – 2011

Гураль П.Ф., Софінська І.Д.

Організаційно-правові аспекти організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні: Плани семінарських занять для студентів 5 курсу (спеціалістів) юридичного факультету. – Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. – 2011. – 16 с.

Схвалено кафедрою конституційного права юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол № 4 від 31 жовтня 2011 р.

Авторські права застережені

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМ (МОДЕЛЕЙ) МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Характеристика англосаксонської моделі місцевого самоврядування.
2. Характеристика германо-романської моделі місцевого самоврядування.
3. Особливості змішаної моделі місцевого самоврядування.
4. Характеристика і основні ознаки «радянської» моделі місцевого самоврядування.
5. Тенденції реформування систем місцевого самоврядування у зарубіжних країнах та в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України про місцеве самоврядування. Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчук. – К.: «АТ Книга», 1999. – 123 с.
2. Игнатов В.Г., Бутов В.И. Местное самоуправление: Российская практика и зарубежный опыт: Учебное пособие. / В.Г. Игнатов, В.И. Бутов // Ростов-на-Дону: «МарТ», 2007. – С. 67-116.
3. Кравченко В.В., Пітцик М.В. Муніципальне право України. / В.В. Кравченко, М.В. Пітцик // К.: «Атіка», 2003. – С. 342-363.
4. Муніципальне право України: Підручник / В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький, М.О. Баймуратов та ін.; За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. – К.: «Юрінком», 2006. – С. 202-380.
5. Муниципальное управление. Учебное пособие для ВУЗов / Гладышев А.Г., Иванов В.Н., Патрушев В.И. – Москва: «Муниципальный мир», 2002. – С. 418-542.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. – розділ IX, ст. 133 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 30, ст. 1
2. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України. № 280/97-ВР. 21.05.1997. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 24, ст. 170. (з наступними змінами та доповненнями)

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Система місцевого самоврядування в Україні та її удосконалення.
2. Основні принципи місцевого самоврядування.
3. Основні форми і методи діяльності місцевого самоврядування та їх удосконалення.
4. Місцеве самоврядування і місцеві органи державної виконавчої влади: перспектива співіснування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Біленчук П.Д., Кравченко В.В., Підмогильний М.В. Місцеве самоврядування в Україні / П.Д. Біленчук, В.В. Кравченко, М.В. Підмогильний // К.: «Атіка», 2000. – С. 25–38.
2. Журавський В.С., Серьогін В.О., Ярмиш О.Н. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: Підручник. / В.С. Журавський, В.О. Серьогін, О.Н. Ярмиш // К.: «Ін Юре», 2003. – 672 с.
3. Конституційне право України: Академічний курс: підручник: У2 т. Т.2 / За ред. Ю.С. Шемшученка. – К.: «Юридична думка», 2008. – 800 с.
4. Корнієнко М.І. Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові питання: Навч. посіб. / М.І. Корнієнко // К.: «Алерта», 2005. – С. 44–59.
5. Муніципальне право України: Підручник / В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький, М.О. Баймуратов та ін.; За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. – К.: «Юрінком», 2006. – С. 202–380.
6. Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальцій Ю.Ю. та ін. Муніципальне право України: Підручник / За ред. Баймуратова М.О. – 2-ге вид. доп. – К.: «Правова єдність», 2009. – С. 182–215.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Децентралізація влади в Україні. Розширення прав місцевого самоврядування. Постанова Верховної Ради України № 3227-15 від 15 грудня 2005 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. Дата доступу: 05.03.2011.

2. Закон України про місцеве самоврядування. Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчук. – К.: «АТ Книга», 1999. – 123 с.
3. Конституція України. 28.06.1996. – розділ IX, ст. 133 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 30, ст. 1.
4. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України. № 280/97-ВР. 21.05.1997. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 24, ст. 170. (зі змінами та доповненнями)
5. Про місцеві державні адміністрації. Закон України. № 586-XIV. 09.04.1999. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 20-21, ст.190.

ТЕМА 3. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Правова природа міжнародних стандартів місцевого самоврядування.
2. Роль Ради Європи в розробці міжнародних стандартів місцевого самоврядування.
3. Європейська хартія місцевого самоврядування.
4. Всесвітня декларація місцевого самоврядування.
5. Європейська рамкова конвенція про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними громадами або органами влади.
6. Інші європейські стандарти місцевого самоврядування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Баймуратов М.О. Європейські стандарти локальної демократії та місцевого самоврядування в Україні / М.О. Баймуратов // Х.: «Одісей», 2000. – С. 1–73.
2. Баймуратов М.О. Правова природа міжнародних (європейських) стандартів локальної демократії та їх роль у становленні місцевого самоврядування в Україні: питання сприйняття та імплементації / М.О. Баймуратов // Наукові читання. Присвячені пам'яті В.М. Корецького: Зб. наук. Праць / Київський університет права НАН України. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2008. – С. 12–21.
3. Баймуратов М.О., Григорьев В.А. Муниципальная власть: актуальные проблемы становления и развития в Украине / М.О. Баймуратов, В.А. Григорьев // О.: «Юридическая литература», 2003, - С. 103–123, 162–188.

4. Баймуратов М.А., Григорьев В.А. Роль международных стандартов местного самоуправления в формировании компетенции публичной самоуправленческой (муниципальной) власти / / М.О. Баймуратов, В.А. Григорьев // О.: «Феникс», 2003. – 160 с.
5. Барвіцький В.Ю., Батанов О.В. Муніципальне право зарубіжних країн. Частина 3. / за заг. Ред. П.Ф. Мартиненка. – К.: «Знання України», 2006. – 284 с.
6. Біленчук П.Д., Кравченко В.В., Підмогильний М.В. Місцеве самоврядування в Україні /П.Д. Біленчук, В.В. Кравченко, М.В. Підмогильний // К.: «Атіка», 2000. – С. 56–58.
7. Мікула Н.А., Толкованов В.В. Посібник «Транскордонне співробітництво» / Н.А. Мікула, В.В. Толкованов // К.: «Крамар», 2011. – С. 53–57.
8. Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальцій Ю.Ю. Муніципальне право України: Підручник / За ред. Баймуратова М.О. – 2-ге вид. доп. – К.: «Правова єдність», 2009. – С. 128–181.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

9. Всесвітня декларація місцевого самоврядування, Ріо-де-Жанейро, 26.09.1985 року // Місцеве самоврядування. – 1997. – № 1–2. – С. 95–97.
10. Європейська хартія місцевого самоврядування, Страсбург, 15.10.1985 року // Київ: «Парламентське видавництво», Збірка договорів Ради Європи, 2000.
11. Європейська Рамкова Конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними владами або громадами, Мадрид, 21.05.1980 // Текст українською мовою. – Рада Європи.
12. Європейська хартія про участь молоді у муніципальному та регіональному житті, Страсбург, 14.03.1992 року. / у книзі Муніципальне право зарубіжних країн: навч. посіб.: [у 3 ч.]. Ч. 3 / Барвіцький В.Ю., Батанов О.В., за заг. ред. П.Ф. Мартиненка; НДІ приватного права і підприємництва. – Київ: «Знання України», 2006. – С. 206–217.

ТЕМА 4. ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА В УКРАЇНІ - ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Поняття та ознаки територіальної громади. Види територіальних громад.
2. Функції та повноваження територіальних громад.
3. Форми діяльності територіальних громад та проблеми їх удосконалення.
4. Територіальні громади та проблеми їх локального (статутного) регулювання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Батанов О.В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: Монографія / За заг. ред. В. Ф. Погорілка. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін-Юре»», 2003. – 512 с.
2. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні. Проблеми теорії та практики. Монографія. / О.В. Батанов // К.: «Юридична думка», 2010. – С. 287–330.
3. Батанов О.В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні: Монографія / О.В. Батанов // К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2001. – С. 172–195.
4. Гураль П.Ф. Територіальна громада в Україні: історико-правове дослідження: Монографія. / П.Ф. Гураль // Львів: ЛьвДУВС, «Край», 2008. – С. 411–444.
5. Корнієнко М.І. Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові питання: Навч. посіб. / М.І. Корнієнко // К.: «Алерта», 2005. – С. 102–112.
6. Муніципальне право України: Підручник / В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький, М.О. Баймуратов та ін.; За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. – К.: «Юрінком», 2006. – С. 202–242.
7. Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальцій Ю.Ю. Муніципальне право України: Підручник / За ред. Баймуратова М.О. – 2-ге вид. доп. – К.: «Правова єдність», 2009. – С. 247–286.
8. Статут територіальної громади міста Бердянськ / Кравченко В.В., Пітцик М.В. Муніципальне право України. Навч. посібник // К.: «Атіка», 2003. – С. 526–586.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Закон України про місцеве самоврядування. Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчук. – К.: «АТ Книга», 1999. – 123 с.
2. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Закон України. № 2487-VI. 10.07.2010. // Відомості Верховної Ради України від 10.09.2010 - 2010 р., № 35, / № 35-36 /, стор. 1220, стаття 491.
3. Про всеукраїнський та місцеві референдуми. Закон України. № 1286-XII. 03.07.1991 . // Відомості Верховної Ради УРСР від 13.08.1991 - 1991 р., № 33, стаття 443.
4. Конституція України. 28.06.1996. – розділ XI, ст. 141 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 30, ст. 1.
5. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України. № 280/97-ВР. 21.05.1997. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 24, ст. 170. (зі змінами та доповненнями)
6. Статут Львова. 6.04.2009 р. [Електронний ресурс] / Сайт Громадського порталу Львова. Режим доступу: <http://www.gromada.lviv.ua/articles/2009/04/06/874.html>. Дата доступу: 05.03.2011.

ТЕМА 5. МАТЕРІАЛЬНО-ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Зміст права власності територіальних громад.
2. Управління об'єктами комунальної власності.
3. Структура і особливості формування місцевих бюджетів.
4. Питання удосконалення правового регулювання матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Біленчук П.Д., Кравченко В.В., Підмогильний М.В. Місцеве самоврядування в Україні /П.Д. Біленчук, В.В. Кравченко, М.В. Підмогильний // К.: «Атіка», 2000. – С. 39–43.
2. Корнієнко М.І. Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-

- правові питання: Навч. посіб. / М.І. Корнієнко // К.: «Алерта», 2005. – С. 89–101.
3. Куйбіда В.С. Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні / В.С. Куйбіда // Львів: «Літопис», 2001. – С. 149–164.
 4. Місьцеве самоврядування: Монографія. – Кн. 1. Організація роботи сільського, селищного голови / А.О. Чемерис, П.І. Шевчук, П.Ф. Гураль, А.Й. Серант, А.В. Ліпенцев, Г.В. Смолин, І.Ю. Посипанко; за заг. ред. А.О. Чемериса. – Львів: «Ліга-Прес», 1999. – С. 45–73.
 5. Муніципальне право України: Підручник / В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький, М.О. Баймуратов та ін.; За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. – К.: «Юрінком», 2006. – С. 397–409.
 6. Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальцій Ю.Ю. Муніципальне право України: Підручник / За ред. Баймуратова М.О. – 2-ге вид. доп. – К.: «Правова єдність», 2009. – С. 545–556.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Бюджетний кодекс України. Закон України № 2456-VI. 08.07.2010 // Відомості Верховної Ради України від 24.12.2010 - 2010 р., № 50, / № 50-51 /, стор. 1778, стаття 572.
2. Закон України про місьцеве самоврядування. Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчук. – К.: АТ «Книга», 1999. – 123 с.
3. Конституція України. 28.06.1996. – розділ XI, ст. 142 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 30, ст. 1.
4. Податковий кодекс України. Закон України № 2755-VI. 02.12.2010 // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 - 2011 р., № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /, стор. 556, стаття 112.
5. Про місьцеве самоврядування в Україні. Закон України. № 280/97-ВР. 21.05.1997. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 24, ст. 170. (зі змінами та доповненнями)
6. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності. Закон України. № 147/98-ВР. 03.03.1998. // Відомості Верховної Ради України від 04.09.1998 - 1998 р., № 34, стаття 228.

7. Про столицю України - місто-герой Київ. Закон України. № 401-XIV. 15.01.1999. // Відомості Верховної Ради України від 19.03.1999 - 1999 р., № 11, стаття 79. (зі змінами та доповненнями)

ТЕМА 6. ЕФЕКТИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ ТА МІСЬКИХ РАД

1. Удосконалення проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних і міських голів.
2. Місцеві ради, як представницькі органи місцевого самоврядування.
3. Функції та повноваження місцевих рад.
4. Форми та методи роботи місцевих рад та їх вдосконалення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Корнієнко М.І. Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові питання: Навч. посіб. / М.І. Корнієнко // К.: «Алерта», 2005. – С. 113–127.
2. Круш П.В. Муніципальне управління: навч. посіб. / П.В. Круш, О.О. Кожем'яченко // К.: «Центр навч. л-ри», 2006. – С. 33–64, 67–263.
3. Куйбіда В.С. Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні / В.С. Куйбіда // Львів: «Літопис», 2001. – С. 210–241.
4. Місцеве самоврядування: 10 років незалежності України. Збірник статей. – К.: «Парламентське видавництво», 2001. – С. 56–74, 88–92, 114–116, 245–248, 253–255.
5. Муніципальне право України: Підручник / В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький, М.О. Баймуратов та ін.; За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. – К.: «Юрінком», 2006. – С. 242–313.
6. Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальцій Ю.Ю. Муніципальне право України: Підручник / За ред. Баймуратова М.О. – 2-ге вид. доп. – К.: «Правова єдність», 2009. – С. 287–383.
7. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: Монографія / за ред. Ю.М. Тодики. – Х.: «Право», 2009. – С. 6–190, 305–473.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Закон України про місцеве самоврядування. Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчук. – К.: «АТ Книга», 1999. – 123 с.
2. Конституція України. 28.06.1996. – розділ XI, ст. 142 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 30, ст. 1.
3. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України. № 280/97-ВР. 21.05.1997. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 24, ст. 170. (зі змінами та доповненнями)
4. Про статус депутатів місцевих рад. Закон України. № 93-IV. 11.07.2002. // Відомості Верховної Ради України від 04.10.2002 - 2002 р., № 40, стаття 290.
5. Про столицю України - місто-герой Київ. Закон України. № 401-XIV. 15.01.1999. // Відомості Верховної Ради України від 19.03.1999 - 1999 р., № 11, стаття 79. (зі змінами та доповненнями)
6. Статут Львова. 6.04.2009 р. [Електронний ресурс] / Сайт Громадського порталу Львова. Режим доступу: <http://www.gromada.lviv.ua/articles/2009/04/06/874.html>. Дата доступу: 05.03.2011.

ТЕМА 7. ПРОБЛЕМА УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ ТА МІСЬКИХ РАД

1. Основні функції та повноваження виконавчих органів сільських, селищних і міських рад та проблеми їх удосконалення.
2. Відділи, управління виконавчих органів сільських, селищних і міських рад, порядок їх формування, удосконалення правового регулювання їх діяльності.
3. Виконавчі органи у районах міст із районним поділом.
4. Статус службовців органів місцевого самоврядування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Корнієнко М.І. Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові питання: Навч. посіб. / М.І. Корнієнко // К.: «Алерта», 2005. – С. 113–127.
2. Круш П.В. Муніципальне управління: навч. посіб. / П.В. Круш, О.О. Кожем'яченко

// К. : «Центр навч. л-ри», 2006. – С. 33–64, 67–263.

3. Куйбіда В.С. Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні / В.С. Куйбіда // Львів: «Літопис», 2001. – С. 242–299.
4. Місцеве самоврядування: Монографія. – Кн. 1. Організація роботи сільського, селищного голови / А.О. Чемерис, П.І. Шевчук, П.Ф. Гураль, А.Й. Серант, А.В. Ліпенцев, Г.В. Смолин, І.Ю. Посипанко; за заг. ред. А.О. Чемериса. – Львів: «Ліга-Прес», 1999. – С. 37–41, 73–150.
5. Муніципальне право України: Підручник / В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький, М.О. Баймуратов та ін.; За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. – К.: «Юрінком», 2006. – С. 328–381.
6. Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальцій Ю.Ю. Муніципальне право України: Підручник / За ред. Баймуратова М.О. – 2-ге вид. доп. – К.: «Правова єдність», 2009. – С. 384–439.
7. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: Монографія / за ред. Ю.М. Тодики. – Х.: «Право», 2009. – С. 211–275, 474–535.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Закон України про місцеве самоврядування. Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчук. – К.: «АТ Книга», 1999. – 123 с.
2. Конституція України від 28.06.1996 р. – розділ XI, ст. 142 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 30, ст. 1.
3. Про затвердження Порядку контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади. Постанова Кабінету Міністрів України. № 339. 09.03.1999. // Офіційний вісник України від 26.03.1999 - 1999 р., № 10, стор. 28, код акту 7044/1999.
4. Про затвердження рекомендаційних переліків управлінь, відділів, інших структурних підрозділів Київської міської та районної у м. Києві державних адміністрацій. Постанова Кабінету Міністрів України. N 791. 3 вересня 2008 р. // Офіційний вісник України від 19.09.2008 - 2008 р., № 68, стор. 54, стаття 2280, код акту 44305/2008.

5. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України. № 280/97-ВР. 21.05.1997. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 24, ст. 170. (зі змінами та доповненнями)
6. Про розмежування повноважень між виконавчими органами Львівської міської ради. Ухвала Львівської міської ради № 3704 від 8.07.2010 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Львівської міської ради. Режим доступу: [http://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/\(SearchForWeb\)/A45C5FFCB4E7C935C2257760004A6A17?OpenDocument](http://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/(SearchForWeb)/A45C5FFCB4E7C935C2257760004A6A17?OpenDocument). Дата доступу: 30.03.2011.
7. Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України. № 2493-III. 07.06.2001. // Відомості Верховної Ради України від 17.08.2001 - 2001 р., № 33, стаття 175.
8. Про столицю України - місто-герой Київ. Закон України. № 401-XIV. 15.01.1999. // Відомості Верховної Ради України від 19.03.1999 - 1999 р., № 11, стаття 79. (зі змінами та доповненнями)

ТЕМА 8. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ ТА МІСЬКИХ ГОЛІВ

1. Конституційно-правовий статус сільського, селищного та міського голови.
2. Сільський, селищний та міський голова – посадова особа територіальної громади; організатор роботи відповідної ради та її виконавчого комітету.
3. Підзвітність, підконтрольність і відповідальність сільського, селищного та міського голови.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Місцеве самоврядування: 10 років незалежності України. Збірник статей. – К.: «Парламентське видавництво», 2001. – С. 63–65, 78–82, 88–95, 103–110, 121–126, 142–146.
2. Місцеве самоврядування: Монографія. – Кн. 1. Організація роботи сільського, селищного голови / А.О. Чемерис, П.І. Шевчук, П.Ф. Гураль, А.Й. Серант, А.В. Ліпенцев, Г.В. Смолин, І.Ю. Посипанко; за заг. ред. А.О. Чемериса. – Львів: «Ліга-Прес», 1999. – С. 29–44.

3. Муніципальне право України: Підручник / В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький, М.О. Баймуратов та ін.; За ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. – К.: «Юрінком», 2006. – С. 314-318.
4. Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальцій Ю.Ю. Муніципальне право України: Підручник / За ред. Баймуратова М.О. – 2-ге вид. доп. – К.: «Правова єдність», 2009. – С. 359-375.
5. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: Монографія / за ред. Ю.М. Тодики. – Х.: «Право», 2009. – С. 367-386.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Закон України про місцеве самоврядування. Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчук. – К.: «АТ Книга», 1999. – 123 с.
2. Конституція України від 28.06.1996 р. – розділ XI, ст. 142 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 30, ст. 1.
3. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України. № 280/97-ВР. 21.05.1997. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 24, ст. 170. (зі змінами та доповненнями)
4. Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України. № 2493-III. 07.06.2001. // Відомості Верховної Ради України від 17.08.2001 - 2001 р., № 33, стаття 175.
5. Про столицю України - місто-герой Київ. Закон України. № 401-XIV. 15.01.1999. // Відомості Верховної Ради України від 19.03.1999 - 1999 р., № 11, стаття 79. (зі змінами та доповненнями)

ТЕМА 9. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ СТАТУТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ

1. Основні завдання статуту територіальної громади.
2. Практика розробки і реалізації статутів територіальних громад.
3. Структура статуту територіальної громади.
4. Проблеми статутного регулювання муніципальних відносин.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Батанов О.В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: Монографія / За заг. ред. В. Ф. Погорілка. - К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін-Юре», 2003. - 512 с.
2. Батанов О.В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні: Монографія / О.В. Батанов // К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2001. - С. 172-195.
3. Гураль П.Ф. Статут територіальної громади як джерело муніципального права / П.Ф. Гураль // Вісник Львівського університету. Серія юридична. Випуск 35. - 2000. - С. 200-208.
4. Петрусь В. Про поняття та юридичну природу статуту територіальної громади / Вісник Львівського університету. Серія юридична. - 2001. Випуск № 36. - С. 218-222.
5. Статут територіальної громади міста Бердянськ / Кравченко В.В., Пітцик М.В. Муніципальне право України. Навч. посібник // К.: «Атіка», 2003. - С. 526-586.
6. Статут територіальної громади: проблеми розробки, прийняття та впровадження в практику місцевого самоврядування. Навч. Посібник. - К.: «Книга-почтой», 1999. - 164 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Закон України про місцеве самоврядування. Науково-практичний коментар / За ред. М.Ф. Верменчук. - К.: «АТ Книга», 1999. - 123 с.
2. Конституція України від 28.06.1996 р. - розділ XI, ст. 142 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, N 30, ст. 1.
3. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України. № 280/97-ВР. 21.05.1997. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 24, ст. 170. (зі змінами та доповненнями)
4. Про столицю України - місто-герой Київ. Закон України. № 401-XIV. 15.01.1999. // Відомості Верховної Ради України від 19.03.1999 - 1999 р., № 11, стаття 79. (зі змінами та доповненнями)
5. Статут Львова. 6.04.2009 р. [Електронний ресурс] / Сайт Громадського порталу Львова. Режим доступу: <http://www.gromada.lviv.ua/articles/2009/04/06/874.html>. Дата доступу: 05.03.2011.

Навчальне видання

Гураль Павло Федорович
доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного права
Софінська Ірина Дмитрівна
асистент кафедри конституційного права

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ТА ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
В УКРАЇНІ**

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 5 КУРСУ (СПЕЦІАЛІСТІВ)
ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Відповідальний за випуск – доцент Л.В. Бориславський
Комп'ютерний набір – І.Д. Софінська
Макетування –
Умовних друкованих аркушів – Наклад – 50.

Надруковано малим видавничим центром юридичного факультету Львівського
національного університету імені Івана Франка.
79000, м.Львів, вул. Січових Стрільців, 14.
E-mail: publlaw@law.Franko.Lviv.ua